

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delavcev delovne organizacije alpina žiri

LETNIK 22

ŠTEVILKA 8

ŽIRI, AVGUST 1984

Potrebno bo zavihati rokave

»Da, potrebno bo zavihati rokave, če bomo hoteli pravočasno in kakovostno izdelati vsa naročila,« je za uvod v razgovor povedal vodja marketinga Iztok Čuk.

»Za to dejstvo smo vedeli še preden smo se s kupci srečali v Alpini na že običajnem sestanku.

Gre namreč za to, da naj bi letos po naročilih izdelali 315.000 parov tekaških čevljev, od tega približno polovico za ZDA; močan porast je čutiti tudi za Zvezno republiko Nemčijo.

Pogoj za to pa je, da obutev izdelamo do 15. oktobra.

Tudi pri pancirjih smo dosegli rekordno število, kar 196.000 parov. Tu je na prvem mestu ZRN, z 52.000 pari, tik za petami sledijo ZDA z 51.000 pari, Švica je na tretjem mestu s 34.000 pari. Uveljavitev v teh državah, kjer je konkurenca najhujša, pomeni za nas lep uspeh, še posebej, ker smo lepo napredovali tudi v ceni. V tem pogledu je za nas ZRN najugodnejša. Sledijo ZDA, slabše pa je v Švici. Pomembno pa je, da imamo s prodajo smučarske obutve na Zahod tudi dobiček. Tudi pri surf obutvi dosegamo dobre cene, medtem ko pri lahki in tekaški obutvi dosegamo nižje cene.

Kar zadeva samo proizvodnjo smučarske obutve za izvoz, moramo vse izdelati do konca septembra. Pri tem upamo, da ne bo problemov z materiali, saj je prav pravočasno izdoba ena osnovnih zahtev, ki nam zagotavlja ugled in s tem delo v prihodnje.

Izbor kolekcije je pokazal, da uspešno predstavljamo program surf in planinske obutve. V pretekli sezoni smo dosegli zavidanja vreden rezultat, saj smo od 85.000 parov izvozili kar 70.000 parov, od tega 60.000 parov na

zahodno tržišče. To pomeni skokovito naraščanje.

V letu 1985 pričakujemo, da bomo skupno izdelali 100.000, kar je že pomemben delež v naši proizvodnji in kar je tudi pomembno, skoraj v celoti bomo izkoristili naše strojne zmogljivosti (mala Desma).

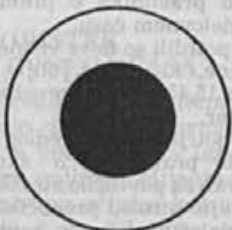
Kar zadeva načrte, je pomembno to, da realiziramo pričakovane količine, saj je to pogoj za naš uspeh. Ne moremo se zanašati na to, »češ, bomo pa prodali doma«. Vemo namreč, da doma prodaja ne teče več tako kot je, saj kupna moč pada.

Zagotoviti si bomo morali tudi dovolj naročil za rentabilno proizvodnjo. Kako to doseči, pa že vemo! Prava kolekcija, ustrezne cene, kakovost in pravočasne dobave, je zaključil Iztok Čuk.

N. P.

Priprave na izvoz je treba izvesti pravočasno

INOVACIJE VENDARLE

V začetku aprila so osnovne organizacije Zveze sindikatov oživile nekaj let staro zamisel o razširitvi inovacijske dejavnosti. To naj bi pomenilo organizirano spodbudo vsem delavcem, zlasti tistim, ki razmišljajo o svojem delu in delu drugih v delovni organizaciji, o možnosti izboljšanja pogojev dela, izboljšanju delovnih postopkov, o pocenitvi itd.

To pobudo so obravnavali tudi na razširjenem kolegiju in očitno je čas dovolj zrel za resno prizadevanje na tem področju. Saj, če povemo odkrito, nihče nam ne bo nič podaril, vse bomo morali ustvariti sami, zato velja pljuniti v roke.

Po predlogu razširjenega kolegija je bila imenovana skupina, ki naj bi se lotila tega posla. V tej skupini so Boris Markelj, Jaka Kavčič, Tone Možina, Tone Kavčič, Janez Demšar, Adolf Križnar, Marinka Tušek in Nejkó Podobnik.

Pred kratkim so se prvič sestali in ponovno izpostavili mnoga vprašanja, s katerimi se srečujejo inovatorji: slaba organiziranost te dejavnosti, saj še ni spoznana ekonomska nujnost, premajhna podpora najbolj odgovornih ljudi, prešibka spodbuda, vključno z nagradami, ki so bolj simbolične.

Skratka, kot vsak pohod, bo treba tudi za tega določiti jasne cilje, potem pa napredovati korak za korakom.

N. P.

Ob rob sklepov delavskih svetov

12. in 13. julija so bile seje delavskih svetov.

Delavski svet TOZD Prodaja, TOZD Proizvodnja in delovne skupnosti skupnih služb so obravnavali naslednje točke:

— sprejet je bil predlog sprememb pravilnika o premakljivem delovnem času,

— potrdili so nove višine kilometrine, ki od 14. julija dalje znašajo 15,45 din za prevoženi kilometer,

— potrjen je bil predlog sprememb pravilnika o skupnih osnovah za povračilo stroškov. V poglavju »stroški prenočišča« se črta določilo, kjer je zapisano, da delavcu, ki ni predložil računa in ni imel stroškov prenočišča, ne pripada nočnina brez računa,

— osebni dohodek pripravnikov 3. stopnje znaša 70 % osebnega dohodka 5. plačilne skupine, 4. stopnje pa osebni dohodek v višini 70 % OD 6. plačilne skupine. Pripravniki imajo tudi pravico do dodatka na prisotnost, na popoldansko delo, na nadurno delo. Če pa je osebni dohodek pripravnikov nižji od zajamčenega osebnega dohodka, ima pripravnik pravico do OD v višini zajamčenega OD,

— podana je bila informacija o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta.

Delavski svet TOZD Prodaja je obravnaval zahtevek za varstvo pravice Mire Kajtuz iz Siska. Potrjen je bil sklep disciplinske komisije, to je prenehanje delovnega razmerja. Izvršitev sklepa se odloži za eno leto, če delavka v tem času ne bo kršila delovne obveznosti.

Na predlog razpisne komisije je bil za vodenje prodajalne Škofja Loka II. imenovan Janez Kavčič. Razpisana pa so bila tudi dela oz. naloge »vodenje prodajalne Alpina Split«, ker se bo dosedanj poslovanje upokojil.

Obravnavana je bila še problematika prodaje, zalog in cen.

Na delavskem svetu TOZD Proizvodnja so bile obravnavane še naslednje točke:

— sprejeta je bila sprememba analitične ocene za delo oz. nalogo »6522 uravnava in pripenjanje zadaj za škornje«, tako da se je spremenila skupina iz 7. v 8.

Ustanovljena so bila tudi nova dela. oz. naloge za oddelek montažo šal.

— potrjen je bil poslovnik o vzdrževanju kanalizacijskega omrežja in skupne troprekate greznice v obratu Alpina Gorenja vas z delovnimi organizacijami Jelovica, Zdravstveni dom Gorenja vas in Lekarno Gorenja vas,

— potrjen je bil aneks k pogodbi o prevozu delavcev na relaciji Rovte—Žiri,

— potrjena je bila vključitev kredita banke Ufitec Zürich za stroj Desmo, v refinanciranje po meddržavnem dogovoru, za ob-

veznost vračila glavnice, ki zapadejo v letu 1984 v višini 80 % glavnice,

— sprejet je bil sklep, da se Alpina vključi v kreditno linijo v višini 257.524,50 DM. S kreditom se odplača dolg do Jugobanke iz naslova odplačila dela glavnice po LHB kreditu v letu 1982. Kredit se odplača v šestih mesecih skupaj z nastalimi stroški. Z Jugobanko TB Ljubljana pa se sklene ustrezna pogodba za vključitev v kreditno linijo,

— pri Jugobanki Ljubljana se podaljša rok vračila deviznih sredstev po pogodbi št. 7. Rok se podaljša do novembra oz. decembra, ko bomo deloma sposobni vračati devizna sredstva iz lastnih deviznih sredstev do 400.000,— \$. Za preostali znesek dolga se išče dodatne vire ob pomoči, da ne bi to kritično vplivalo na finančni rezultat poslovanja delovne organizacije,

— z delovno organizacijo EGP Škofja Loka se podpiše Samoupravni sporazum o združevanju sredstev in dela za skupno posodobitev strojne opreme. Na osnovi Samoupravnega sporazuma se v elaborat za uvoz opreme po kreditu IFC vključi tudi stroj za izdelovanje kaširane embalaže za potrebe EGP Škofja Loka,

— obravnavani so bili odpisi, ki se knjižijo v breme izrednih izdatkov TOZD Proizvodnja,

— sprejet je bil sklep, da se odprodajo naslednja osnovna sredstva: stroj za fleks šivanje podplavov za 100.000,— din, stroj za vlivanje PU mase za 350.000,— din, stroj za obrez iztis Ikos za 100.000,— din, ter oljni gorilec z elektromotorjem za 90.000,— din,

— odobrena so bila finančna sredstva v višini 335.000,— din za asfaltiranje dvoriščne poti v obratu Alpina Col,

— sprejet je bil sklep o podpisu Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za večja vzdrževalna dela na cesti Col—Vodice s Krajevno skupnostjo Col. Za podpisnika sporazuma je delavski svet pooblastil direktorja TOZD Antona Klemenčiča,

— odobrili so dodatna finančna sredstva v višini 1.670.000,— din za združevanje del na krajevni cesti Col—Vodice od glavne ceste do obrata Alpina Col,

— odobrili so dodatna finančna sredstva za povečanje stroškov pri obnovitvi sistema odpraševanja in odplinjevanja v hali montaže v višini 4.970.000,— din,

— odobrena so bila tudi dodatna finančna sredstva za obnove in ureditev ogrevanja in razvodnega omrežja v hali montaže v višini 2.500.000,— din,

— zaradi povečanja stroškov pri asfaltiranju dvoriščne poti med skladiščem gotovih izdelkov in skladiščem lahkovnetljivih materialov so bila odobrena dodatna finančna sredstva v višini 45.011,— din,

dogovarjamo se - dogovorili smo se

— za izdelavo telefonske kabelaške kanalizacije in vgraditev novega kabla za povečanje števila telefonskih priključkov so bila odobrena dodatna finančna sredstva v višini 380.000,— din,

— obravnavani so bili zahtevki za varstvo pravic delavcev Vida Sedeja, Viljema Prosenja in Marjana Štremflja. Zahtevek zavarstvo pravice Viljema Prosenja je bil preložen na naslednjo sejo, ker je delavec Prosen v bolniškem staležu. Pri zahtevku za varstvo pravice Vida Sedeja je bil potrjen sklep disciplinske komisije, s katerim je bil delavcu

izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja in naloženo plačilo materialne škode.

Zahtevku za varstvo pravice Marjana Štremflja so delegati delavskega sveta delno ugodili in odločitev disciplinske komisije spremenili. Za storjeno kršitev delovnih obveznosti mu je bil izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja. Izvršitev tega ukrepa pa se odloži za dobo enega leta, pod pogojem, da delavec v tem času ne bo znova kršil delovne obveznosti.

Danijela Vehar

Novi uredniški odbor je pričel z delom. Na sliki — od leve proti desni: Tatjana Mohorič, Marjan Pišljar, Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukanič, Danijela Vehar in Neško Podobnik (manjkata: Helena Kavčič in Anuška Kavčič)

Novi člani so se dogovorili za delitev dela: Tatjana Mohorič naj bi odgovornemu uredniku pomagala pri vodenju razgovora za urednikovo mizo, Marjan Pišljar bi se bolj ukvarjal s športnimi vprašanji, Marija Albreht bi spremljala splošno dogajanje v tovarni, Tatjana Dolenc kulturna dogajanja v krajevni skupnosti, Helena Kavčič in Milena Lukanič se bosta ukvarjali z ostalimi gospodarskimi vprašanji, Anuška Kavčič bo na tekočem s področja samoupravnega življenja, Tatjana Mohorič, Milena Lukanič in Anuška Kavčič pa bodo pomagale pri urejanju Informatorjev.

Delavski svet delovne organizacije je na svoji 4. redni seji dne 13. julija 1984 imenoval člane za naslednje komisije:

KOMISIJA ZA INOVACIJE:

Cveto Gruden	621
Silvo Kos	651
Franc Oblak	626
Lejze Oblak	309
Neško Podobnik	202
Miran Trček	611
Marija Tušek	202

(po službeni dolžnosti)

KOMISIJA ZA VARSTVO PRI DELU:

Marija Bogataj	612
Stanko Čuk	623
Vinko Jereb	641
Franc Možina	615
Janez Strel	304
Anton Šink	617
Magda Špeh	613

Novi organi

KOMISIJA ZA VARSTVO PRED POŽAROM:

Damjan Jereb	641
Rajko Kosmač	612
Milan Kavčič	304
Vekoslav Ferlan	614
Štefan Poljanšek	305
Marija Kastelec	202
(po službeni dolžnosti)	
Martin Bogataj	202
(po službeni dolžnosti)	

KOMISIJA ZA DELITEV SREDSTEV SKLADA SKUPNE PORABE — STANOVANJSKI DEL:

Anka Burjek	402
Hermina Cankar	202
Anton Dolinar	617
Marija Likar	302

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Kako smo gospodarili v prvem polletju

V I. polletju je bilo v naši proizvodnji izdelanih 973.620 parov obutve, kar je 1,3 % več kot v istem obdobju lani in 4,1 % več kot je bilo planirano. Vrednost proizvodnje je znašala 1.854 milij. din in je več kot enkrat večja kot lani in za 3,8 % večja kot je bila planirana. Letni plan je bil uresničen količinsko 52,2 %, vrednostno pa 48,6 %.

Največji porast je bil dosežen pri gojzar šivani obutvi, ki je bila po opustitvi začasno spet v proizvodnji. Sicer pa smo izdelali največ sandal (256.000 parov), zatem ženskih nizkih (136.000 parov), tekaških (132.000 parov), trim, surf (123.000 parov) in smučarskih (116.000 parov).

Poleg tega smo izdelali še 30.660 parov delov obutve za kooperacijo z Benecom.

PROIZVODNJA V OBRATIH ALPINE

V Gorenji vasi je bilo izdelanih 227.470 parov zgornjih delov v vrednosti 184.295.000 din, v Rovtah 64.005 parov v vrednosti 72.566.000 din ter na Colu 93.575 parov zgornjih delov in 26.720 parov delov za Beneco v skupni vrednosti 75.691.000 din.

PRODAJA IN IZVOZ

Preko MPM je bilo prodanih 738.000 parov obutve v vrednosti 1.152 milij. din preko prodaje na debelo pa 45.700 parov, v vrednosti 165

milij. din, izvozili pa smo preko 600.000 parov obutve v vrednosti 642 milij. din. Prodaja izdelkov iz plastike je znašala 5,3 milij. din.

V MPM je bila prodaja količinsko manjša za 12 %, vrednostno pa večja za 51 %, kar je posledica višjih cen. Količinska prodaja je bila nižja od planirane za 5 %, vrednostno pa 2 %. Alpina obutve je bilo prodane 203.346 parov, kar je 28 %. Vrednostno je to 472 milij., kar je 41 % vrednostne prodaje MPM. Grosistična prodaja je količinsko večja za 44 %, vrednostno pa več kot trikrat večja. Izvoženo je bilo za 41 % več parov, vrednostno pa je bil izvoz večji za 64 %.

Letni plan prodaje smo po količini izpolnili 46 %, po vrednosti pa 35 %.

IZVOZ

Na zahodno tržišče je bilo izvoženih 504.810 parov obutve v vrednosti 2.756.355 \$ (po fakturirani realizaciji). To je 71 % več parov in 22 % več \$ kot lansko I. polletje. Na vzhodno tržišče je bilo izvoženo 96.465 parov obutve, kar je 26 % manj kot lani, vrednostni izvoz pa je znašal 2.475.628 \$, kar je prav tako 26 % manj kot lani. Skupen izvoz znaša 5.231.983 \$ in je nekaj manjši kot lani.

Dinarska vrednost izvoza na zahod je znašala

352.132.000 din, na vzhod pa 290.213.000 din. Vrednostni porast izvoza je manjši od količinskega zaradi raznih oblik izvoza.

RAZPOLAGANJE Z DEVIZAMI

V prvem polletju smo razpolagali s 45,9 % realiziranih deviznih sredstev. Sredi polletja je pričel veljati predpis, po katerem moramo takoj ob prilivu devize prodati banki, ob plačilu v tujino pa moramo izvršiti odkup deviz. S tem so celotne devizne tečajne razlike prenešene na delovno organizacijo, kljub temu, da je le-ta ustvarila devizni priliv.

ZALOGE

Ob koncu polletja so zaloge materiala znašale 985,2 milij. din in so bile za 85 % večje kot lani ob tem času. V povprečju so bile zaloge materiala višje za 110 %. Največji delež zalog materiala predstavljajo zaloge zgornjega usnja.

Zaloge obutve so bile ob koncu polletja količinsko manjše za 21 %, vrednostno pa večje za 73 % glede na stanje ob koncu lanskega I. polletja. Vrednost zalog izdelkov iz plastike je bila večja za 27 %.

Zaloge nedokončane proizvodnje so ob koncu polletja znašale 257,7 milij. din, kar je 97 % več kot lani.

ZALOGE V MPM

Ob koncu polletja je bilo v MPM na zalogi 591.352 parov obutve v vrednosti 1.041,9 milij. din. Količinsko je to več za 9 %, vrednostno pa za 94 %.

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V rednem delovnem času je bilo v Alpini opravljenih za 2 % več ur kot v lanskem prvem polletju. Hitreje so rasle ure po učinku kot ure po času, čas čakanja se je zmanjšal za 42 %, izostanki pa so porasli za 12 %. Na porast izostankov je vplivalo zlasti večje koriščenje dopustov v prvem polletju in sicer so le-ti porasli za 50 %. Prazniki so porasli za 3 %, boleznine do 30 dni so se zmanjšale za 9 %, boleznine nad 30 dni s porodniškim dopustom so večje za 2 %, ostali izostanki pa so večji za 25 %.

Število nadur se je v I. polletju v primerjavi z lanskim polletjem zmanjšalo za 34 %, po vrednosti pa so nadure ostale na isti ravni. Več nadur kot v lanskem I. polletju je bilo opravljenih le v MPM in sicer za 22 %, medtem ko so se zmanjšale v ostalem delu prodaje za 36 % v TOZD Proizvodnja za 43 % in v DSSS prav tako za 43 %.

STROŠKI V I. POLLETJU 1984

V letošnjem polletju stroški niso presegli planiranih, razen režijskih materialnih stroškov, ki so 15 % nad planom in obveznosti po samoupravnih sporazumih in zakonih, ki so 4 % nad planom. Glede na lansko I. polletje so stroški porasli za 107 %, od tega največ stroški izdelavnega materiala.

Celotni prihodek delovne organizacije je bil tako v I. polletju skoraj 4.042 milij. din, dohodek 732 milij. din, čisti dohodek skoraj 505 milij. din.

Celotni prihodek je porasel v I. polletju v primerjavi z lanskim polletjem v DO za 77 %, medtem ko so porabljena sredstva porasla za 83 %. Iz tega je razvidno, da cene materialu in surovinam še vedno rastejo hitreje kot končnim izdelkom. Tako je ekonomičnost poslovanja slabša kot v lanskem I. pol-

(Nadaljevanje na 4. strani)

samoupravljanja izvoljeni

Milan Matjašec	635	ODBOR ZA OBVEŠČANJE:	
Vladimir Mikuž	623	Martina Gregorač	621
Anton Mlakar	631	Anica Kosmač	203
Milan Močnik	611	Marta Maček	627
Pavel Petrič	614	Jože Modic	616
Anton Pintar	308	Irma Oblak	617
Slavko Šinkovec	625	Jure Orešnik	303
Franjo Tolič	Zagreb I.	Metka Trček	660
Marija Vehar	613	Viktoria Uršič	613
		Anton Žakelj	202

KOMISIJA ZA UNIČENJE ŠTAMPILJK:

Ida Bogataj	304
Marija Jereb	401
Roman Krvina	651

KOMISIJA ZA CENE:

Marjan Bogataj	611
Anton Klemenčič	600
Milica Kostelnik	Osijek
Danica Klepej	Celje
Stjepan Novoselac	Zagreb I.

UREDNIŠKI ODBOR:

Marija Albreht	100
Tatjana Dolenc	203
Helena Kavčič	303
Milena Lukančič	503
Tatjana Mohorič	202
Marjan Pišljar	612
Anuška Kavčič	202
(tehnični urednik)	

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK ČASOPISA DELO — ŽIVLJENJE:

Nejko Podobnik 202

ODBOR ZA IZOBRAŽEVANJE:

Vital Justin	Žiri
Franc Kavčič	635
Marija Kastelec	202
Anka Orešnik	303
Jože Prosen	614
Ivan Rupnik	617
Ivanka Žakelj	660

Člani komisij so bili imenovani za mandatno dobo dveh let.

Danijela Vehar

O informiranju v OZD

Republiški svet ZSS je leta 1981 sprejel »Stališča o razvoju in dograjevanju sistema obveščanja v združenem delu ter o vlogi in nalogah organizacij in organov Zveze sindikatov Slovenije«. S temi stališči so sindikalne organizacije in organi dobili dosti celovito podlago za spremljanje in usmerjanje razvoja sistema informiranja v OZD. V dveh letih in pol od sprejema stališč je odbor RS ZSS za obveščanje in politično propagando na podlagi teh stališč konkretiziral posamezne sestavine sistema informiranja, kot na primer: usposabljanje za informiranje v OZD; analiza pravilnikov o informiranju; bolj smotrno informiranje v OZD itd.

Lansko leto je bil sprejet republiški zakon o družbenem sistemu informiranja, ki naj bi pomembno vplival na sistem informiranja v OZD. V stališčih je bilo opozorjeno na medsebojno povezanost in odvisnost sistema javnega obveščanja in družbenega sistema informiranja. V praksi so sindikalne organizacije več pozornosti namenjale javnemu obveščanju, veliko manj pa vsebini in načinu zbiranja, obdelovanja in dokumentiranja podatkov in informacij za spremljanje proizvodnih in poslovnih procesov ter za poslovno in samoppravno odločanje, čeprav je očitno, da je to drugo pogoj prvemu.

Po Informacijah RS ZSS

Kako smo gospodarili . . .

Povprečni neto OD za I. polletje znaša 21.328,58 din in je za 47 % višji kot lansko I. polletje in 19 % višji od povprečnega neto OD v letu 1983.

Povprečni bruto OD je višji za 41 %, kar je precej manj od rasti povprečnega neto OD (obveznosti iz bruto OD so bile letos manjše).

TABELA: Povprečni neto osebni dohodek v I. polletju 1984 v din

TOZD	1984	1983	IND
Proizvodnja	21.000,98	13.806,52	152
Prodaja	21.676,20	16.616,60	130
— MPM	21.137,48	16.723,98	126
— ost. prodaja	24.715,60	16.010,54	154
DSSS	22.984,78	14.978,60	153
DO Alpina	21.328,58	14.558,18	147

(Nadaljevanje s 3. strani)

letju, kar velja tudi za poslovanje v obutveni industriji. V zadnjih letih zaradi cenovnih nesorazmerij ta stalno upada, kar slabi akumulativno sposobnost dejavnosti, s tem pa tudi naši delovni organizaciji. Temu ustreza je tudi rast dohodka, ki znaša 54 % in je tako precej manjša od rasti celotnega prihodka. Obveznosti iz dohodka so porasle za 58 %, torej nekaj več kot dohodek. Največ so se povečale obresti, za 104 %, najmanj pa delež za skupno porabo, za 25 %. Delež za DSSS je večji za 41 %, delež za splošno porabo pa za 66 %, medtem ko so ostale obveznosti iz dohodka večje za 60 %. Čisti

dohodek je porasel za 52 %, to je za 2 % manj od dohodka. Osebni dohodki so večji za 43 %, skupna poraba pa za 42 %. Sredstva za poslovni sklad so porasla za 66 %, sredstva rezerv pa za 147 %. Skupaj je akumulacija večja za 76 %. Tudi delež akumulacije v dohodku je večji od lanskega I. polletja, saj znaša 22,1 %, lani pa 19,3 %, medtem ko je delež osebnih dohodkov in skupne porabe nekoliko manjši. Taki deleži v strukturi dohodka tudi ustrezajo Dogovoru o uresničenju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984.

Po poletnem poslovnem poročilu

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Z novim letom nova organizacija

Za kaj pravzaprav gre? Dosedanja temeljna organizacija združenega dela Prodaja naj bi se razdelila, pri čemer naj bi bodoča TOZD Prodaja sestavljala le mreža in vodstvo le-te, medtem ko bi ostala prodajna področja bila združena v prodajnem sektorju v okviru DSSS.

Drugo organizacijsko spremembo pa naj bi naredili v splošnoorganizacijskem sektorju, kjer naj bi se izločil računalniški center in postal štabna služba.

Tako bi v bodoči organizacijski shemi Alpine imeli TOZD Proizvodnja in TOZD Prodaja (z MPM), v DSSS pa: prodajni sektor, nabavni sektor, finančni sektor in splošni sektor.

Poleg RCA naj bi bili štabni službi tudi bodoči morebitni predstavništvi Alpine v ZDA in Zvezni republiki Nemčiji.

KAKŠNI SO RAZLOGI ZA NOVO ORGANIZACIJO V TOZD PRODAJA

— velika širina in raznolikost dela v TOZD,

— vse večji pomen izvoza, zaradi česar je MPM v TOZD nekako ob strani,

— organizacijska zaokrožitev mreže in njena ponovna uveljavitev,

— specializacija služb in kadrov, ki delajo na izvozu, ter specializacija tistih, ki delajo v mreži,

— kvalitetna prisotnost na največjih tržiščih,

— dolgoročna sigurnost, — vpliv na prodajo, — vpogled v poslovanje firm,

— pridobivanje znanja in izkušenj.

Za splošnoorganizacijski sektor, tu je sedaj RCA, ki naj bi postal štabna služba, pa velja, da se v sestav RCA prenesejo dela:

— organizacija za področje proizvodnje in materialov, — organizacija prodaje, — organizacija FRS.

S tem se vsebina službe razširi, zato naj bi se imenovala služba za organizacijo in informatiko.

Prvi pogovori so tekli na kolegiju in razširjenem kolegiju. Po predvidevanjih naj bi postopek tekkel tako, da bi s 1. januarjem 1985 nova organizacija zaživela.

To so torej predlogi; bo nova organizacija res učinkovitejša?

N. P.

Koordinacijski odbor maloprodajne mreže je ocenil poslovanje v I. polletju in se zavzel za še boljše delo vnaprej. Zlasti zaloge bo nujno treba znižati, kar pa ne bo lahko, saj kupna moč prebivalstva pada

Spremljanje in prilagajanje je edina rešitev

O nadaljnjem delu in načrtih na področju športne obutve smo se pogovarjali z vodjem tega programa Toneom Možino.

Predvsem smo želeli njegovo oceno in vtise, kako nam kaže vnaprej.

»Na našem programu so ocene še veliko bolj negotove, kot na drugih programih, saj se bodo sedanje odločitve izkazale za dobre ali slabe šele v sezoni 1986/87.

Zato lahko bolj govorimo o vtisih, ki smo si jih izoblikovali v dosedanjih pripravah.

Kolekcija je vezana na razvoj in tehnologijo modelov in tudi materialov, zato mislim, da pri nas premalo časa posvetimo razvoju in premalo preizkušamo v proizvodnji. Ko bomo septembra imeli izbor kolekcije za zimo 85/86 in s pripravami nadaljujemo, se moramo zavedati, da gre za ogromen tveganje, saj se bo uspeh kolekcije

je pokazal šele po prodaji, to se pravi po povratnih informacijah, ne pa tedaj, ko bomo obutev prodali našim kupcem na debelo.

Tako nam ne preostane drugega, kot izredno pozorno spremljanje, kaj se dogaja na tržišču in odločanje na podlagi izkušenj v prejšnjih sezonah. Pri tem smo bili doslej še kar uspešni. No, s pojavom novih vezi in podplatoev je situacija še veliko bolj nezanesljiva.

Negotovost je še večja zaradi razmer pri nabavi materialov in cen. Vrednostna analiza pokaže, da je za našo obutev najboljše, če čim več materialov uvozimo.

Vemo pa za omejitve in devizne možnosti, zato se veliko poslužujemo začasnega uvoza, to je oblike, ki se je v zadnjem času zelo uveljavila.

Kar zadeva kakovost, lahko rečemo, da smo sposobni konkurirati pri že uveljavljenih vrstih obutve. Toda pojavljajo se novi tipi, z drugačno tehnologijo, na primer: v zadnjem času prebrizgavanje.

Tudi mi se lotevamo razvoja in se pri tem zavedamo, da svet teži za tem, da teka-

ška obutev postaja cenejša. Na koncu koncev pa je pomemben ugled firme, image (imič), ki veliko pomeni pri prodaji in ceni. V svetu smo se uveljavili nekako v srednjem razredu, ali točneje, v spodnjem delu srednjega

razreda. Konkurenca je torej izredno močna. Tako je nujno spremljati to konkurenco in se prilagajati tudi cenovno. To je edina formula, ki nekako zagotavlja, da lahko upamo na uspeh.

N. P.

O cenah in investicijah tudi v sindikatu

Cene in inflacija sta v zadnjem času dve glavni temi pogovorov, upov in bojzani številnih delavcev, direktorjev, političnih aktivistov in drugih. Oboje pomembno vpliva na družbenoekonomski položaj delavcev v združenem delu, zato ni nič čudnega, če v sindikatu temu namenjajo veliko pozornost. Pa ne da bi samo dajali pobude in predloge državnim organom, gre predvsem za to, koliko so v sindikatu usposobljeni in odločni spopasti se s stroški in cenami ter investicijami in seveda preko tega tudi z inflacijo.

Nov način oblikovanja cen, odločnost da uveljavimo ekonomske kriterije gospodarjenja — vse to začenjamo uvajati v pogojih nestabilnosti tržišča in vseh drugih dokaj nenormalnih okoliščinah, kar bi ob popolni spontanosti delovanja vseh stroškovnih in cenovnih mehanizmov pripeljalo do katastrofalne inflacije. Zato je bila z dogovorjeno politiko in projekcijo cen za leto predvidena tako najvišja rast cen, kot tudi hitrost njihovega povečevanja. Gotovo je, da so tudi v tej smeritvi še slabosti, nekatera neustrezna cenovna razmerja in podobno, toda projekcije se je na vsak način treba držati, če hočemo kolikor toliko brzdati inflacijo. V republiških sindikalnih forumih je bila seveda podprta prednostna oblika uresničevanja politike cen in zavrtna so bila stališča o enotnih cenah (tako v teritorialnih okvirih kot v dejavnostih). Gotovo je, da je pri oblikovanju cen treba upoštevati različnost pogojev pridobivanja dohodka in zatečeno raven cen, toda projekcija cen je vendarle zgornja meja, pa ne samo to. Ni mogoče kar brez utemeljitev posegati po najvišjih »dovoljenih« povečanjih cen, posebej če ni stvarnih dokazil o nujnosti takšnih povišanj.

Najnovejši podatki kažejo, da je večina predlogov za nove cene preseгла okvire projekcije in da večina delavcev v OZD, posebej pa delegati v delavskih svetih niso bili in niso objektivno seznanjeni z vsemi posledicami tolikšnih povečanj cen lastnih

proizvodov in storitev. Ne gre samo za verižne posledice v inflacijski spirali, gre tudi za vednost o povsem določenih ekonomskih ukrepih in kaznih, ki bodo doletele tiste OZD ki bodo bistveno odstopali od projekcije cen. V zvezi s tem pa lahko trdimo, da je sindikalna organizacija take informacije premalo odločno zahtevala od poslovnih organov in strokovnih služb oziroma tudi sama ni organom upravljanja, pa tudi delavcem, posredovala ustreznih opozoril v zvezi s temi vprašanji.

To seveda ni lahka naloga, saj sindikalni aktivisti tudi niso vedno dovolj usposobljeni za take razprave. Tu pa lahko pomaga tudi občinski svet, pa republiški odbor sindikata dejavnosti.

Tudi na tako imenovane »sive cene« ne gre pozabiti. Dostikrat se v OZD pritožujejo nad »izsiljevalskimi« samoupravnimi sporazumi, ni pa prave pripravljenosti, da bi navedli konkretne podatke oziroma kršitelje prijavili.

Naslednji problem so investicije. Sindikat ima (zakonsko) možnost dajati mnenja k investicijskim predlogom. Seveda sindikat zanima predvsem, kakšne pogoje dela in osebne dohodka bo prinesla nova investicija. Očitno pa se sindikalne organizacije dosedaj niso kaj dosti ukvarjale s tem, saj smo v preteklosti dosti investirali, pogoji dela se pa često kar slabšajo in slabšajo, da o osebnih dohodkih sploh ne govorimo. Pa še nekaj je pomembno pri investicijah: sindikalna usmeritev je, da imajo v današnjem položaju osebni dohodki prednost pred investicijami. Dogaja pa se, da je organizacija združenega dela v izgubi, pa še vedno investira, kar je popolnoma nesprejemljivo. Nekaj drugega pa je, če taka investicija pomeni prestrukturiranje in odpravljanje vzrokov izgube. Pri vseh investicijah pa bi bilo poleg bančnih kreditov in lastnih sredstev bolje uporabljati možnost vključevanja sredstev občanov, kar zakon dopušča.

Po Informaciji
republiškega sveta
zveze sindikatov

Dopisujte

Lojze Oblak v svoji delavnici

Silvo Kos in Branko Jeram sta s sodelavci delala v orodjarni

Delo — življenje dobijo

Že prejšnji mesec smo začeli pošiljati časopis Delo — življenje vsem tistim upokojevcem, katerih ožji svojci niso zaposleni v Alpini. Za ta korak smo se odločili zato, ker so se mnogi upokojevci oglašali, češ, zakaj ne dobim časopisa ...

Pri tem smo upoštevali (kolikor pač poznamo) skupno gospodinjstvo (ali ne), seznam ostalih dobitnikov pa smo skrčili na najmanjšo možno mero, tako da časopis prejema le tisti, ki ga potrebujejo za sodelovanje v družbenopolitičnem življenju in pa rojaki, ki smo jim naše glasilo obljubili.

Sporočite morebitne spremembe naslova!

Uredniški odbor

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Na temo: KAKO TEČE VZDRŽEVANJE. V razgovoru so sodelovali: Štefan Gluhododov — vodja mehanične delavnice, Milan Žibert — vodja spremljajočih dejavnosti, Rajko Šubic — referent za investicije, Tone Kastelec — vodja elektro skupine in Milan Oblak.

Razgovor sta vodila Neško Podobnik in Tatjana Mohorič, zapiske je pripravila Danijela Vehar.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako je organizirana vzdrževalna dejavnost, glavne naloge, uspehi, težave? Koliko namejnimo letos za to?

Anton Žibert

V okvir vzdrževanja sodi v osnovno dejavnost mehanična delavnica, mizarska delavnica, elektro skupina in ostalo. Med spremljajoče dejavnosti pa tudi avtopromet.

O mehanični delavnici bo več povedal vodja te delavnice.

V mizarski delavnici pa izdelujejo opremo za potrebe naših oddelkov in opremo za prodajalne.

Za proizvodnjo obutve izdelujejo tudi razne lesene dele: členke, vložke in različne pripomočke. V to skupino spadajo tudi zidarska in pleskarska opravila, oskrbovanje in vzdrževanje zgradbe.

Vzdrževanje elektroinstalacij in strojev, izdelava novih in zamenjava dotrajanih instalacij ter večja popravila opravlja elektro skupina.

Pod ostale pa spada priprava dela, načrtovanje; tudi projektiranje, kjer niso vključeni tuji sodelavci. Tu se pripravljajo vse v zvezi z investicijami. Prav tako pripravljamo vse za investicijsko vzdrževanje. Sem spada še skladišče osnovnih sredstev, ter evidenca nad njimi ter čistilke.

Na teh opravilih dela 60–70 ljudi. Delo je dovolj pestro, široko in zahtevno. Iz tega je razvidno, da je področje dela dovolj pestro, široko ter kar dovolj zahtevno.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako ste kos temu delu?

Anton Žibert

Lahko rečem, da razmeroma zadovoljivo odpravljamo težave ter zadovoljujemo željam. Vsem

pa vedno ne moremo ustreči, še posebno zaradi manjšega števila delavcev, saj je letos samo iz mehanične delavnice odšlo kar 5 delavcev. Dela pa je vedno več. Posebno prednost dajemo seveda proizvodnji.

DELO — ŽIVLJENJE

Kakšna pa je cena vzdrževanja?

Anton Žibert

Končnih podatkov nimam, za primerjavo pa lahko navedem, da je bilo investicijsko vzdrževanje v lanskem letu približno 180 starih milijonov v celem letu. Za letošnje leto pa ugotavljam, da je že do konca junija porabljeno 800 starih milijonov, do konca leta pa bo še enkrat več. To je odvisno od tega, kakšnih investicij se lotimo. Tekoče vzdrževanje je bilo v preteklem letu približno 1 milijarda 300 milijonov starih dinarjev. V to je všteto material, osebni dohodki ter obratna režija.

DELO — ŽIVLJENJE

Ali imate možnosti zunanjih uslug?

Anton Žibert

To ni zanemarljivo. Pred leti je bilo veliko govora o preorientaciji proizvodnje oz. uvajanje novih postopkov. Tokrat smo potem ustanovili orodjarno in iskali širši program. Večkrat smo že govorili, da bi morali spremljajoče dejavnosti postaviti v boljši položaj. Imamo polno problemov. Že pri kadrovski zasledbi ni najboljša. Ljudi še za osnovno dejavnost ne moremo dobiti. Mislim, da dokler ne bomo uredili osebnih dohodkov, ne bomo dobili novih delavcev, pa tudi obdržati jih ne bomo mogli. Saj tudi v kraju opažamo, da delavci »bežijo«. Toda k nam ne prihajajo, ker jih osebni dohodki ne pritegnejo. O naših prostorih smo se že velikokrat pogovarjali. Če bi imeli več prostora, bi se marsikaj bolje organiziralo.

Štefan Gluhododov

Problem utesnjenosti je tudi v kovačiji. To se še posebno pokaže pozimi, ker poleti nekateri delavci lahko delajo zunaj, pozimi pa je še težje.

Anton Žibert

Dobro bi bilo, da bi se organizacijsko te dejavnosti združile v enotnih prostorih.

Kar zadeva kadrovanje v prejšnjih letih pa tudi mislim, da je bilo nepravilno. Nihče ni iskal delavcev za naše dejavnosti, danes pa jih ni. Za elektroniko do nedavnega pri nas ni bilo šole. Sedaj pa bi rabili delavca za elektroniko, pa ga ne dobimo. Tako se delavci sami učijo, da se malo spoznajo. Tudi usposabljanje je nujno. Pri nas bodo organizirali tečaje za vzdrževalce šivalnih strojev, katerih osnovni poklic naj bi bil električar. To je novost, ki jo je prinesel razvoj.

V plan izobraževanja bi morali predlagati potrebe, vplivati bi morali tudi pri razpisih. Generalni plan izobraževanja se je pripravljaval na ravni delovne organizacije. Ponavadi nas nihče ne vpraša, kaj menimo o tem. Sigurno pa bi morali vplivati na plan.

DELO — ŽIVLJENJE

Mehanična delavnica in oblike, širina vzdrževanja, stroji, orodje, pogoji dela, organizirano po oddelkih. Problematika?

Štefan Gluhododov

V naši mehanični delavnici so obratni mehaniki, izdelava strojev, inovativna dejavnost, izdelava orodja, sekalniki nožev, čevljarstva orodja, izdelava transportnih in drugih priprav, tu so še postopki varjenja, kovanja, vzdrževanja vodovodnih, toplovodnih in klima inštalacij in energetika. Obratni mehaniki delajo v prikojevalnici in šivalnici, montažah, plastiki in montaži šal.

V naši mehanični delavnici odpravljamo sprotne napake, po potrebi obnavljamo stroje in jih popravljamo. Zelo pomembna je skupina, ki izdeluje in preureja stroje. Mnenja sem, da bi to skupino morali razširiti še zlasti za izdelavo rezervnih delov, ki jih je težko dobiti, še posebno,

če so iz uvoza. Deloma smo v neprimernih delovnih pogojih, za katere lahko rečem, da so izredno slabi, v hudi prostorski stiski in čas bi bil, da dobimo primerne prostore. Manjka tudi ljudi, strokovno usposobljenih delavcev, ker se raje zaposlujejo drugje, kjer imajo višje osebne dohodke.

DELO — ŽIVLJENJE

Kaj pa stroji?

Štefan Gluhododov

Za to delo, ki ga sedaj opravljamo, nam stroji nekako zadoštujejo. Če bomo našo dejavnost razširili na izdelovanje rezervnih delov, kar bi bilo zaradi dragih uvoženih rezervnih delov pametno, pa bo strojne opreme premalo.

DELO — ŽIVLJENJE

Ali imajo delavci možnost, da v svojem poklicu napredujejo?

Štefan Gluhododov

Velik problem je v tem, ker nekaj delavcev nima ustrezne kvalifikacije, čeprav delo izredno dobro obvladajo in tudi opravljajo. Tak priden delavec pa ne more napredovati. V zadnjem času se pojavlja tudi potreba, da bi zaposlili delavca, ki bi obvladal elektroniko. Tehnika torej zahteva svoje. Včasih so mehaniki za šivalne stroje hodili na specializacijo v Nemčijo. Nekaj stvari pa je seveda takih, ki si jih ni moč pridobiti na takih specializacijah, ampak se je treba poglobiti v problem, na katerega naletimo.

Kar je strojev, ki se stalno rabijo, moramo imeti zanje tiste rezervne dele, za katere je predvideno, da se lahko pokvarijo oz. zlomijo. Če jih ni, morajo delavci domov.

DELO — ŽIVLJENJE

Ali je investicijsko vzdrževanje glede na sedanje razmere poslovanja kaj ogroženo? Kako teče ta dejavnost sedaj, koliko nas to stane?

Rajko Šubic

Sredstva za investicijsko vzdrževanje po zakonu niso omejena. Za to morajo biti likvidna finančna sredstva, da lahko delamo. V glavnem za investicije mora biti denar. Večje stroške predvidevamo ob ureditvi odplinjavanja in odpravevanja v montažni hali, za kar je planirano 19,5 milijonov din. Za ureditev ogrevanja v montažnih halah ter za razvodno omrežje klima naprav pa je bilo planirano 4.250.000,— din. Za preureditev kuhinje pa smo planirali 9,5 milijonov din. Manjših investicij pa je še več: asfaltiranje dvoriščne poti na Colu, za kar je predvideno 355.000,— din, za asfaltiranje ceste Col—Vodice, kar pomeni združenje sredstev s KS Col je predvideno 1.870.000,— din, asfaltiranje dvoriščne poti pri skladišču vnetljivih materialov, kar je seveda že opravljeno,

Vzdrževanje je lahko odločilno

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

je stalo 1.976.810,— din. Za Rovte pa stroški še niso zbrani. Za dvigalo je zagotovljenih 1.420.000,— din sredstev. V Rovtah jih je bilo že veliko, saj dela tečejo že dolgo časa. Verjetno bo stroškov v Rovtah še do 2 milijona dinarjev. V Rovtah pa bo letos tudi še nekaj tekočega vzdrževanja, npr. obnova strehe.

V Žireh pa bo potrebna kompresorska postaja. Za kompresor imamo zagotovljenih 2.442.000,— din. Seveda pa bodo tu še drugi stroški.

Namestiti bo potrebno tudi javljalec požara v hali montaže ter po prostorih, kjer je več gorljivega materiala. Po planu naj bi to stalo 4.100.000,— din. S to investicijo bomo še malo počakali, ker ni dovolj sredstev.

Za planinski dom Goropeke stroški še niso zbrani. Naj omenim, da je bilo za 350 milijonov din samo naših del, da vrednosti opreme ne omenjam, pa zbiralnik za vodo, ki naj bi stal okoli 1,6 milijona din.

DELO — ŽIVLJENJE

Kakšni pa so problemi od projektov do izvedbe? Termini?

Rajko Šubic

Z izvajalci imamo vedno težave, zlasti z roki. Le-ti pa imajo probleme z materiali in njihovo kakovostjo.

DELO — ŽIVLJENJE

Kakšne pa imate izkušnje s projektantskimi organizacijami, ki delajo za nas?

Rajko Šubic

Preveč dobrih ne. Vseposod so površni, poleg tega pa bi najraje za veliko denarja naredili malo. Kvaliteta dela je pa vprašljiva. Da bi jih s pogodbami obvezali za kvaliteto, ni možno. Tudi stimulacija za projektiranje in nadzor ni pravilna, saj je ta odvisna od vrednosti investicije.

DELO — ŽIVLJENJE

Pri svojem delu ste dokaj samostojni. Kako teče sodelovanje v tovarni?

Rajko Šubic

Pri delu se tudi posvetujemo z drugimi, predvsem z nadzorni-

Tatjana Mohorič — članica uredniškega odbora

mi. Pri investicijskih vzdrževanjih pa ni nobenih nadzornih oseb, razen domačih. Ugotovili smo, da če pride do problemov, jih moramo reševati le sami.

DELO — ŽIVLJENJE

Sodelujete z odgovornimi ljudmi v tovarni?

Anton Žibert

V bistvu smo prepuščeni samemu sebi. Pripraviti moramo vse, s tem pa je naša odgovornost večja.

DELO — ŽIVLJENJE

Kaj bi na področju investicijskega vzdrževanja kazalo popraviti?

Rajko Šubic

Za večje posege bi bilo včasih dobro več priprav, od idejne zamisli pa do začetka izvajanja del. Dobro bi bilo, da bi bilo pripravljeno za več let vnaprej. V okviru srednjeročnega plana je tudi plan investicij, ki se seveda tudi spreminja.

Anton Žibert

Kot primer navedem kuhinjo: projekt je začel delati Tehnik. Pri nas projekta niso sprejeli. Nato ga je izdelalo Primorje iz Ajdovščine. Tudi ta ni ustrezal. Toda, da bi naša kuhinja lahko še delala, je bilo potrebno zadevo rešiti. V tem trenutku smo bili prepuščeni samemu sebi in reševali stvari po najboljših močeh.

Med dopusti smo v montažni hali uredili prezračevanje in odplinjevanje hlapov. To smo uredili zaradi protipožarne varnosti in da bi se izognili hlapom. Prepleskali smo tudi stene, ograje, itd. in upam, da bodo delavci pazili, da bo to ostalo čisto.

DELO — ŽIVLJENJE

Kakšna je vloga elektro skupine pri vzdrževanju?

Tone Kastelec

Naša skupina dela na vzdrževanju in popravilu strojev, kjer odpravljamo napake na električni. Električarjev nas je pet. V vsaki izmeni dela po en dežurni. Prostora pa svojega nimamo. Če bi ga imeli, bi delali veliko lažje, saj je treba pri našem delu veliko misliti. Danes so stroji elektronski, zato bi rabili delavca, ki bi dobro poznal elektroniko. Možno bi bilo, da bi se tudi mi vključili v kakšne take tečaje. Seveda bi bilo za nas to težko, saj je že precej let, ko smo končali šole.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako pa je z opremo in aparaturnimi, ki bi jih rabili pri delu?

Tone Kastelec

Nekaj aparaturno imamo. Nujno bi bilo, da bi imeli enega delavca, da bi se na te nove aparature spoznal, saj je pri novejših aparaturnah osnovna elektronika. Lahko rečem, da so se mlajši delavci izurili že tudi v elektroniki. Dobro bi bilo, da bi se kdo za to specializiral.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako ocenjujete sodelovanje z oddelki, saj ste v tesni povezavi z njimi? Kako pa je z novimi projekti?

Tone Kastelec

Sodelovanje z oddelki je v redu, kar zadeva projekte, pa so težave, saj nas je samo pet. V tovarni Peko imajo na primer 17 električarjev. Dela je ogromno. Ob tem pa smo velikokrat tudi na terenu po prodajalnah. Da bi vso elektriko urejali sami, nas bi moralo biti več. Problemi se pojavijo takrat, ko mora kdo od

nas petih na teren. Težave nastopajo z materiali, ki jih rabimo pri delu. Veliko je takih materialov, da bi bilo najbolje, da bi šel nabavljat električar ali pa mehanik vsaj enkrat na mesec. Rezervni deli pa so tudi iz uvoza, posebno deli za stroje z elektroniko. Problem je tudi v tem, ker nekateri stroji nimajo priloženega načrta. Veliko strojev je iz uvoza, sami ne znamo tujih jezikov. Dobro bi bilo, da bi nam načrte nekdo prevedel.

DELO — ŽIVLJENJE

Kaj menite o izkoriščanju naših strojev? Kako skrbimo zanje?

Milan Oblak

Tretjino strojev skoraj zmeraj stoji, kar pa je odvisno od sezone. Sedaj, ko izdelujejo škornje, v montaži stojijo stroji za izdelavo sandalov, stojijo tudi stroji za gozdarstvo obutev. To je glede na značaj proizvodnje popolnoma razumljivo.

Opazam pa, da je čiščenje strojev po prostorih slabo, odkar so ukiniteli stimulacijo za čiščenje strojev, veliko, veliko slabše. Delavci za nove stroje še kar dobro skrbijo, za stare pa sploh ne.

Dobro bi bilo, da bi tudi v naši DO imeli delavca, ki bi stroje oljil. Po drugih DO jih imajo. S tem bi veliko prihranili. O tem smo že govorili, vendar se še ni izvedlo.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako pa je z osebnimi dohodki? V tujini so vzdrževalci dobro plačani.

Štefan Gluhododov

Nekateri so tudi pri nas dobro plačani. Za čevljarstvo industrijo pa ne vem, kako je. Nas primerjajo z mojstri, električarja pa z delavcem v proizvodnji. Ko se npr. pokvari stroj na traku, ga je potrebno popraviti čimprej, saj stoji za stroji 30 delavcev. Velikokrat pa se pripeti tudi, da za tuje stroje nimamo originalnih rezervnih delov, potem pa vgrajujemo kar pač lahko.

Anton Kastelec

Problem kadrov je pri nas vseposod. Nimamo dovolj strugarjev in kovačev. Ne vem, ali so pri nas delavci res slabše plačani, kot v drugih delovnih organizacijah.

Milan Oblak

Stroje posojamo tudi našim kooperantom. Trenutno so naši stroji v Novem Marofu, Viku Vraždin, Vinici in Okroglici, kar okrog osemdeset jih je. Kooperanti še veliko slabše skrbijo za stroje, kot naši delavci. Zgodi se, da nam vrnejo stroj brez luči, brez električne žice itd.

DELO — ŽIVLJENJE

Kakšno je stanje iztrošenih strojev?

Milan Oblak

(Nadaljevanje na 8. strani)

Vzdrževanje je lahko odločilno

Pišu nama iz prodavaonice Čakovec

Prodavaonica »Alpina« Čakovec otvorena je 1968. godine sa dva zaposlena, početnim planom od 800.000,— din. Kako je realizacija obilno premašivala godišnje planove narednih godina, planovi

su osjetno povišivani. 1980. godine prodaja počela je stagnirati, i to iz razloga, što u Čakovcu od 15.000 stanovnika ima 14 prodavaonica obuće. U posljednjih nekoliko godina, otvorene su u Čakovcu

razgovor za urednik

(Nadaljevanje s 7. strani)

Lahko rečem, da je 80 % strojev amortiziranih. V proizvodnji je le vsak peti stroj nov, ostali so stari. Lansko leto in letos smo dobili nekaj novih strojev, prej pa jih nismo dobili štiri leta.

DELO — ŽIVLJENJE

Kdo pa pripravlja predloge za pridobitev strojev?

Milan Oblak

Predlagajo tehnologi in direktor TOZD, o čemer pa razpravljajo še na kolegiju.

DELO — ŽIVLJENJE

Kako pa je s prostorom za shranjevanje strojev?

Milan Oblak

Imamo novo skladišče za stroje. Zadnjič je bil v tem prostoru tak kondenz, da so se po strojih nabirale kapljice. Stroji bodo zato rjasti in se bodo hitro kvarili. Do sedaj pa smo imeli shranjene stroje v starem gasilskem domu na Dobračevi, kar pa je bilo za transport strojev zelo neudobno.

DELO — ŽIVLJENJE

Ali so tudi taki stroji, ki še niso bili uporabljeni?

Milan Oblak

Seveda so bili tudi taki primeri. Danes pa je nabava strojev

zelo načrtovana. Če stroje dobimo, jih tudi uporabljamo.

DELO — ŽIVLJENJE

Kdo pa skrbi za rezervne dele pri strojih?

Tone Kastelec

Potrebe po rezervnih delih sporočijo vzdrževalci, naročajo pa jih nekateri naši delavci.

Milan Oblak

Kar je strojev, ki jih sami ne moremo popraviti, jih popravljajo delavci servisa. Toda tudi servisi so slabo založeni z rezervnimi deli. Poleg tega smo še oddaljeni in je servis zato še težavnejši. Za pisalne stroje imamo pogodbo. Pokvarjene stroje peljemo v Ljubljano, vsake tri mesece pa jih po pogodbi morajo priti očistiti. Z nabavo pisalnih strojev je zadnjih pet let velik problem, saj smo jih v tem času lahko kupili le nekaj. Lahko rečem, da so nekateri pisalni stroji zelo iztrošeni, novih pa se ne dobi.

DELO — ŽIVLJENJE

Kaj pa ostale stvari, ki jih imate na skrbi?

Milan Oblak

Dotrajane bodo prikolice, saj štiri od štirinajstih uporabljamo že 10 let. Zmogljivosti za letovanje je že sedaj premalo, zato jih bo naslednje leto potrebno še kaj kupiti. Nova prikolica pa stane 30 starih milijonov. Odnos letovalcev v prikolicah pa zmeraj ni najboljši.

Zaključek

Prostori, stroji, oprema, rezervni deli, osebni dohodki, odnos, to so glavna vprašanja, s katerimi se srečujejo naši vzdrževalci.

Usposabljanje in posodabljanje dela je nujno. Morda bi kazalo preračunati, koliko bi stala »investicija« v vzdrževanju v tem smislu in koliko bi v letu s tem prihranili. Ali pa naredili več in bolje.

dve robne kuće »Trgocentar« Trgovačkog poduzeća Čakovec, sa vrlo dobro sortiranim odjelom obuće, te »Robna kuća« obuće i sportske opreme VIKO Varaždin. Ranijih godina, veći broj kupaca imali smo iz bliže okolice, međutim, posljednjih godina, u većini mjesta otvorene su prodavaonice obuće, tako da sada možemo računati na kupce uglavnom iz grada. U takovim uvjetima ulažemo maksimalne napore za što bolji promet, borimo se za svakog kupca da bude što bolje i uslužnije poslužen, jer poznato je pravilo da zadovoljan kupac ostaje i budući kupac. Uz navedeno, prodavaonica se bori i sa teškoćom skućenog prodajnog prostora. Na 39 m² prodajnog prostora, planiran je promet od 37.500.000,— din, koji je za I. polugodište realiziran sa 86 % (127 % prema 1983 god.). Znamo da s obzirom na obilje kiše I. polugodište nije bilo povoljno za prodaju proljetno-ljetne kolekcije, no nadamo se, da ćemo promet za II. polugodište poboljšati i barem se približiti planu 37.500.000,— din.

Planovi prodavaonica baziraju između ostalog i na naručenim količinama obuće. Ukupna narudžba za proljeće-ljeto 1984 iznosi 16.040 pari. Isporučeno je 11.130 pari ili 69,4 %. S obzirom na zalihe, to i ne bi bilo tako tragično, da se ne radi o neisporuci modela, koji nam nedostaju, a to su muške plitke, sportske papuče, dječje sandale, ženske klompe.

Pred trgovačkim radnicima stoji veliki zadatak da uz maksimalno zalaganje postignu što veću realizaciju, međutim i drugi djelovi radne organizacije moraju u tome pomoći. Tu prvenstveno mislimo na kvalitetnu izvedbu, koja će u buduću biti odlučujuća za kupca. Cijena će imati veliki utjecaj bez obzira na kvalitetu bar što se tiče artikala za masovnu prodaju, odnosno, obuću koja nije za kupce po posljednjoj modi. Primjedbe iz prodavaonica, da su »Alpinine« cipele preskupe, nisu usvojene, što se odrazilo na promet a i na zalihe.

Vse živo

Marta Mole

Tudi pri vlivanju pancercerjev priganjajo roki

Po vlivanju še obrezovanje

Komaj bomo zmogli — toliko je dela, je ugotovil vodja mizarске delavnice Stanko Klemenčič

Naši prostori so spet temeljito obnovljeni. Za to pa so potrebne predhodne priprave

Vzdrževanje je lahko odločilno

Kako ustvarjamo

med dopustom

To je zanesljivo prava beseda za tisto, kar se je dogajalo med kolektivnim dopustom, saj smo lahko na malici našli preko dvesto delavcev, ki so tako ali drugače morali delati.

Seveda je bilo med našimi delavci tudi nekaj skupin od drugod, ki so opravljali razna montažna in vzdrževalna dela.

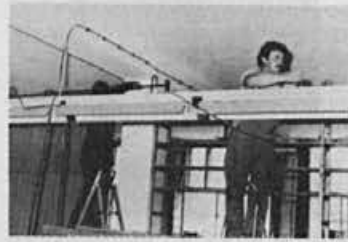
Sprehod po tovarni in razgovori so pokazali, da smo se v tem času zares lotili mnogih, tudi zahtevnih del.

Stanko Klemenčič iz mizar-ske delavnice je ocenil, da bodo komaj zmogli vsa dela, ki so jim naložena. Štirje delavci bodo imeli veliko opraviti, zlasti v razvojnem oddelku v drugem nadstropju, kjer bomo montirali tudi nov strop.

Tudi v ekspeditu niso mirovali

V kleti smo srečali kurjača **Jožeta Dolenca**, ki je med kolektivnim dopustom delal le en dan, toliko, da je uredil in popravil smeti. Kot kaže, je odpadkov in smeri pri nas veliko, saj na teden odpeljejo s tovornjakom kar dvakrat po 70 bal, vsake tri tedne pa okrog 60 bal papirja.

Pri obnavljanju razvojnega oddelka je bilo kar dovolj dela. **Jure Gregurovič** je obnavljal elektro-inštalacijo

Serviser **Lojze Oblak** je povedal: »Šablone za označitev postavite zaklopk po vzorcih in na podlagi testiranja moram napraviti med dopustom, hkrati pa vsa vzporedna dela, tako da bomo lahko kasneje delali brez težav. S tem delom se bom zamudil kar cel teden. Upam, da bodo tudi v drugih oddelkih pripravili vse potrebno, da bo možno kasnejše testiranje. Še zanimivost: izkušnje so pokazale, da bo za tekmovalce najbolj primerna svetla barva smučarskih čevljev, saj je najmanj občutljiva na vremenske spremembe...»

Upajmo, da bo nova odsesovalna naprava res spremenila pogoje dela

Med tistimi, ki so med dopustom predvsem čistili, so bile tudi tri delavke iz obrata Gorenja vas: **Julijana Čaušević**, **Andreja Arnolj** in **Helena Ferlež**. Povečini so delale zato, ker imajo premalo dopusta, toda kot kaže, so bile s to rešitvijo kar zadovoljne, le vožnja vsak dan je nekoliko neprijetna.

Velika in draga investicija, toda dela je bilo res dosti

Stanko Likar — popraviti bo treba stopnice

Metka Pečelin in **Neža Pečelin** sta tudi čistili. Prva bo šla potem na dopust v Novi Vinodolski, Neža pa v Rovinj.

Obe sta nezadovoljni, zlasti s tem, da je toliko kolektivnega dopusta in za mlade to nujno pomeni, da morajo nekaj dni nadoknaditi z delom med kolektivnim dopustom ali drugače.

Marta Mole je zaključevala delo v razvoju. Električarji so že snemali luči, ko je morala končati vzorce za **Jean Janina**.

»Ure, ki jih delam sedaj, bom kasneje koristila in iz tega ne delam nobenih problemov.«

Ramadan Bajromovski je vodja skupine, ki ima pogodbo z gradbenim podjetjem **Tehnik** iz Škofje Loke. Odgovoren je za šest »svojih« ljudi, ki so pridno pomagali pri obnovi oziroma gradnji kuhinje. »S Tehnikom sodelujem zelo uspešno že 7 let, moji fantje so zadovoljni z delom, pa tudi z osebnimi dohodki. Upam, da bomo končali dela pravočasno.«

Roman Andrejka je delal med dopustom vseh 14 dni. Kot pravi, mu je to kar prav prišlo.

»Tu nas je nekaj rednih delavcev, ostali pa so na počitniškem delu. Delo teče kar v redu, tudi vzdrževanje strojev ni nič slabše kot običajno.«

Olga Ušeničnik in **Branka Poljanšek** sta že bili na dopustu, kar se je videlo po njihovi zlahni barvi. Seveda morata zato delati nekaj dni med kolektivnim dopustom.

Še polni vtisov sta pohvalili letošnjo organizacijo dopusta, lepo urejene hišice v Umagu, toda sedem dni dopusta je premalo, pravita. Potrebno bi bilo uvesti 10 dnevne izmene.

Slavko Kristan, vodja proizvodnje termoplastov, je navedel kar več razlogov za to, da morajo delati med kolektivnim dopustom. Večinoma so vmes roki dobav, materialov ali naših čevljev, ki jih moramo pravočasno pripraviti. Kritični datum je 4. avgust, da bo nadaljnje delo lahko teklo brez zastojev in posledic.

Pod stropom v montaži šal smo zalotili delavce **Slikopleska** iz Škofje Loke, ki so naši vsakoletni sodelavci. Tudi letos bodo temeljito prepleskali nekatere dele tovarne, da se bomo po dopustu bolj počutili...

Skoraj ves kolektivni dopust so delavci iz bohinjske firme **Filbo** montirali odsesovalne naprave in upamo, da bo zrak v montažni hali odslej boljši in požarna varnost večja.

Tole in še marsikaj se je med kolektivnim dopustom dogajalo v Alpini. Toda brez tega ne gre; bolje je, da postorimo tisto, kar smo v zaostanku ali kar med rednim delom ne moremo. Važno je, da bomo lahko brez prekinitev in drugih težav nemoteno delali naprej in dosegli dober poslovni rezultat ob koncu leta.

N. P.

Prostori v kuhinji so bili res temeljito razkopani. Očitno je šlo za veliko delo

Ramadan Bajromovski vodi skupino delavcev pri obnovi kuhinje

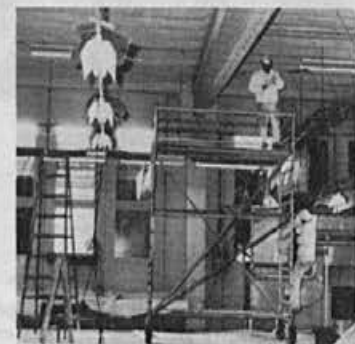
Jože Dolenc

Meta Pečelin in **Neža Pečelin** sta v družbi z **Dušanom Kavčičem** čistili prostore v priokrovalnici

Julijana Čaušević in **Andreja Arnolj**

Delavci **Slikopleska**

Vzdrževanje je lahko odločilno

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

Kadrovske novice

Irma Dolenc — referentka za delovna razmerja

Tudi v mesecu juliju je vstopilo v delovno organizacijo 21 novih delavcev, z delom pa je prenehalo 6 delavcev.

V TOZD Proizvodnja so nastopili delovno razmerje Marija Zebec, Alojz Jereb, Anton Košir, Tanja Lazar in 12 delavcev, ki so na počitniškem delu; v obratu Gorenja vas je nastopila počitniško delo Marjeta Bohinc, v obratu Rovte je vstopila Darja Ofentavšek in v obratu Col Nevenka Brus. V Delovni skupnosti skupnih služb je nastopila delovno razmerje pripravnica Lidija Podobnik.

Z delom v TOZD Proizvodnja so prenehali Silva Filipič, Pavla Pečelin, Ana Novak, Dragica Mihovec in Vid Sedej; v TOZD Prodaja pa je prenehala delati Jakov Jerkov — poslovodja iz prodajalne Split.

Ob odhodu v pokoj

Dolgoletnim sodelavcem Silvi Filipič iz šivalnice, Pavli Pečelin iz lahke montaže, Ani Novak iz sekalnice — vsi iz TOZD Proizvodnja in Jakovu Jerkovu iz prodajalne Split ob odhodu v pokoj želimo še mnogo let trdnega zdravja, sreče, zadovoljstva in razumevanja med domačimi ter lepe spomine na delovna leta v Alpini.

Krvodajalska akcija uspela

V juliju je bila krvodajalska akcija v Žireh in Gorenji vasi. V naši delovni organizaciji je odziv nanjo vedno zelo velik. Letos je dalo kri 232 zaposlenih v Žireh in 41 v Gorenji vasi. V Žireh je bilo v juliju nekaj manj prijav kot običajno, vendar pa moramo upoštevati, da je bila letos pozimi že izredna krvodajalska akcija in da je takrat dalo kri 79 naših delavcev.

V letu 1984 je tako dalo kri 450 delavcev Alpine oz. 36 % vseh zaposlenih, to pa je zelo lep uspeh.

VSEM KRVODAJALCEM HVALA ZA HUMANO DEJANJE.

M. K.

Ob odhodu v pokoj na sprejemu pri direktorju TOZD Proizvodnja — od leve: Albina Kavčič, Marija Jereb, Ciril Erznožnik, Silva Filipič, Cveta Bogataj, Pavla Pečelin

Z njimi je rasla Alpina

10. julija 1964 je delavski svet sprejel sklep o priključitvi Čevljarja iz Gorenje vasi k Alpini.

Ta sklep, ki je sledil mnogim pogovorom, je bil nedvomno prvi pomembnejši korak, ne le za delavce tedanjega Čevljarja, temveč tudi za Alpino kot celoto, kar se je od tedaj naprej pokazalo že večkrat.

Martin Klemenčič, ki je sedaj že več let upokojen, je imel tedaj na te dogodke izjemno pomemben vpliv, zato smo ga poiskali in pripovedoval nam je mnogo zanimivega, kar

46). Na izmeno smo kot montaža tedaj izdelali 500 parov obutve, kar smo delali kar sedem let.

Dogodki, na katere je vplivala tudi tedanja gospodarska politika in posamezniki, ki so sledili, so zahtevali od nas seveda dovolj trezne presoje, saj so se nekateri začeli spraševati o usodi »tega Čevljarja«. Po mnogih zapletih in diskusijah smo se dogovorili, da izvedemo referendum, da se delavci sami odločijo — kam in kako?

Na referendumu so bile kar tri možnosti: 1. ostati samostojni, 2. postati obrat Planike, 3. postati obrat Alpine. Preko 80 % delavcev se je tedaj odločilo za Alpino, ker so videli tu boljšo možnost za službo. Tako je dokončno padla odločitev 1. avgusta 1964 in 1. januarja 1965 smo v pravem pomenu besede postali obrat Alpine in se začeli razvijati v izdelovalnico gornjih delov obutve. Obrat sem vodil sedem let, to je od začetka leta 1962. Moram reči, da v vsem tem času ni bilo težav, ki jih ne bi mogli ali znali premostiti. Posebno pomembno je bilo, da smo se preselili v nove prostore, da se je obrat lahko razširil.

Dvajset let pomembne odločitve

bomo skušali strniti v nekaj stavkih.

»Že sama zgodovina Čevljarja je zanimiva, saj je le-ta nastal iz moje zasebne delavnice, preko posebne enote Kmetijske zadruga in je nastal leta 1958.

Do leta 1964 smo največ sodelovali s Planiko.

Toda sodelovali smo že tudi z Alpino. Delali smo delavske čevlje (bokande), potem pa še obutve Kekec (št. 23—35), Savica (št. 35—38) in Krim (št. do

Proizvodni program se je seveda tudi spreminjal in sedaj, kot tudi še zaposleni delavci, ugotavljam, da ima ustrezne prostore v Gorenji vasi le šivalnica; vsi ostali deli pa terjajo novogradnjo in kot vem, se to tudi pripravljaja,« je živahno končal svojo pripoved prvi vodja obrata, ki je še po upokojitvi našel toliko volje in moči, da se je vsak dan odpeljal iz Gorenje vasi in Žirov na Col in snoval prve korake obrata na Colu.

N. P.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Tudi v gorah alkohol ni naš prijatelj

Planinarjenje je pogosto povezano z uživanjem alkoholnih pijač. Toda pazimo, pri tem moramo biti zelo previdni.

Ko zaužijemo alkohol, preide dobra petina v krvni obtok že iz želodca. Po štirih minutah se pojavi v vseh organih. Tople alkoholne pijače so še hitreje, hladne nekoliko počasneje. Tudi pri polnem želodcu se ta prodor v notranje organe nekoliko upočasnjuje.

Večja količina alkohola duši razsodnost, omamlja, zastruplja. Možgani zaradi pitja postanejo nerazsodni, popušča sposobnost usklajevanja gibov in razmišljanja. Reakcijski čas se podaljša. Silovito se veča pripravljenost, da vtegamo, ki je pri 0,5 promila dvakrat večja kot normalno, pri 0,8 promila štirikratna, pri 1 promilu nekako sedemkratna in pri 1,5 promila še šestintridesetkrat večja kot v treznem stanju. Kako pri tem popušča vse zavore, ki človeka branijo pred počenjanjem neumnosti, pa vse tja do zločinskega obnašanja, si lahko mislimo. Pravijo, da so vozniki pri 1 promilu najbolj »korajžni« in še ravno toliko pri sebi, da ta pogum lahko tudi kar najslabše izkoristijo. So lahkomišelní, svojega početja se ne zavedajo v zadostni meri. Teško so prizadeti refleksi, vid, sluh. Upada telesna moč, več se izpostavljenost mrazu, bliže smo izčrpanosti in utrujenosti.

Vse to seveda planincu ni v korist. Na majavih nogah je bolj okoren in si težje pomaga. Hitreje se odloči. Seveda je okajen planinec tudi bolj podjeten in korajžen, za kar pa nima nobene prave osnove, pa se zato vsa zadeva nesrečno konča.

Zavedamo se, da z uživanjem alkoholnih pijač preko mere ne

delamo prav in pogosto iščemo poti, kako bi ohranili dobre plati pitja in treznosti. Na voljo je nešteto napotkov, kaj storiti, da bomo pili, pa ne postali pijani.

Raziskave povedo, da vse to nič ne pomaga. Poln želodec vpliv alkohola upočasní, kava posledice neredko še stopnjuje, če bruhamo, se s tem ne iznebimo alkohola, ki je že v krvi. Tudi pospešeno znojenje, uživanje mastne hrane in sardin v olju, kislega zelja, jabolk, mrzlega mleka in še sto drugih stvari, »ki zagotovo pomagajo«, ne preženo posledice pijančevanja.

Posledice so take, kot se jih spominjamo že iz ne tako oddaljene preteklosti; spomnimo se mrtvega planinca na Ratitovcu, pa pod Poreznom, na katerega romajo med pohodom litrske steklenice žganja kar v nahrbtnikih.

Tudi analize GRS kažejo na pijančevanje in smrtno primere, ki niso dokazani, slutimo pa lahko, da je podobnega še veliko več. To si kar lahko mislimo, če se spomnimo, kako radi si ponujamo steklenice, kako se spodbujamo, da se je ob prihodu v koč, med potjo, pa na vrhu in spet v dolini treba okrepiti s požirkom zoper prehlad, za veselje in pogum, pa še na žalost, če nam kaj ni uspelo.

Četudi pri nas mnogo alkohola roma v gore v nahrbtnikih njihovih gospodarjev, je vendar mogoče sklepati, da so mnogim planincem usodni postanki v planinskih kočah, domovih, v bifejih ob smučiščih, hotelih in gostilnah. Največ nesreč je namreč v večernem času, ko planinci zapuščajo koč in se podajajo v doline, pa pozabijo, da se tura konča šele, ko smo DOMA in veselje nad vzponom prerano

zalihejo prek vseh meja ter pozabijo, da so se na poti izčrpali, porabili telesno energijo, izcedili vodo in jih alkohol zaradi vsega tega še huje in hitreje prevzame. Kaj na toorej rečemo?

Alkohol ni naš prijatelj. Če ga v gorah že pokušamo, naj ostane res samo pri enkratnem, nadvse zmernem poskusu. Če popijemo dve steklenici piva, tričetr litra vina, liter in pol mošta ali dva deci žgane pijače je to mnogo, mnogo preveč, za osebo šestdesetih kil že kar cel promil, s sedemkratno pripravljenostjo na vteganje.

Če že pijemo, popijmo čašo vina, piva in se izognimo žganim pijačam.

Alkohola s seboj v gore ne jemljimo; ne vina, ne piva, ne žganja. Tako delajmo sami, tako vzgajajmo in bodimo za zgled mladini.

Ne pozabimo, da v gorah veljajo ista pravila kot v prometu na cesti. Če se nam kaj pripeti zaradi vinjenosti, nam zavarovalnica ne bo krila stroškov reševanja, ne povrnila deleža invalidnine ali svojcem zavarovalnine za preminulega.

Vse kaže, da tudi GRS do pijanih planincev, katerim je pomagala na varno ali sicer v dolino, ne bo več prizanesljiva; čeprav jih bo seveda še reševala, jim bo stroške obračunala, kar pogosto ni majhna stvar.

Vsaka stvar ima svojo mero! V gorah pijmo raje sokove in čaje, privoščimo si mineralno vodo in tako vzgajajmo tudi mladino ter pomagajmo vzgojiteljem planinskih šol, da njihove besede ne bodo bob ob steno.

Pavle Šegula

Alpina v Benecu

Domala res, saj se nas je na »strokovno ekurzijo« v Beneco 31. julija odpravilo kar stopdeset.

Le dobrih deset kilometrov od meje je ta delniška družba, s sedežem v Cemurju blizu Čedadu, v srcu Nadiških dolin. Ustanovili so ga 30. maja 1978 v okviru prizadevanj za gospodarski dvig Beneške Slovenije.

Osnovni cilj podjetja je, da ustvari trdno in zdravo ekonomsko strukturo, ki bo omogočila zaposlitev čimvečjega števila domačih ljudi in emigrantov, ki bi se radi ob primerni zaposlitvi vrnili v domače kraje.

Program dela zajema proizvodnjo, trgovino, uvoz, izvoz in inženiring športnih artiklov, športnega orodja, oblačil, obutve in zimskih čevljev, blaga, igrač, proizvodov za rekreacijo in prosti čas ter podobno.

Izdelke, bodisi tiste, ki jih sami izdelujejo ali pa z njimi kupčujejo, prodajajo z lastno registrirano blagovno znamko KRONOS.

Prodajno mrežo v Italiji sestavlja 18 agentov, od katerih vsak pokriva eno deželo. Na ta način so vsak dan prisotni na celotnem ozemlju Italije. Prodajajo tudi v skoraj vse države Evrope, nekatere države Amerike ter Bližnjega in Daljnega Vzhoda.

V Cemurju, v 4.000 m² veliki hali teče proizvodnja smučarskih palic, smučarskih čevljev in nekaterih tipov letnih čevljev. Halo uporabljajo tudi za centralno skladišče proizvodnih materialov in končnih izdelkov.

Del proizvodnje — posebno čevlje za tenis in prosti čas, pa izdelujejo še pri kooperantih v Montebelluni, ki je center tovrstne industrije v Italiji. Prisotnost v Montebelluni jim daje možnost neposrednih stikov z naj sodobnejšimi strukturami marketinškega raziskovanja, oblikovanja, nabave surovin, polizdelkov in prodaje. Proiz-

vodni program zajema tudi sodelovanje z organizacijami združenega dela iz Slovenije, in sicer z »ELANOM« iz Begunj, »CICIBANOM« iz Mirna pri Gorici, od leta 1982 pa tudi z ALPINO. Vsi dogovori o sodelovanju in o delitvi dela so bili sklenjeni z namenom, da prispevajo k boljšemu izkoriščanju proizvodnih in razvojnih zmogljivosti partnerjev in da poiščemo možnosti skupnega nastopanja na nekaterih tržiščih za pospeševanje jugoslovanskega izvoza in lažjega prodora na trg Evropske gospodarske skupnosti. Lep primer takega sodelovanja je montaža Alpininih smučarskih čevljev.

Tri izmed tu zaposlenih delavk so nas po ogledu tovarne in razgovoru spremljale še v Čedadu, mesto, ki ga je pred več kot dva tisoč leti ustanovil rimski cesar Julij Cezar, čigar spomenik stoji na enem izmed trgov tega starinskega mesteca, ki šteje z okolico okoli 10.000 prebivalcev. Sicer pa so najpomembnejši pečat mestu dali Langobardi, ki so potisnili Rimljane iz teh krajev. Tu prav ta čas obnavljajo nekaj stavb, ki pričajo o visoki arhitekturni osveščenosti predhodnikov Slovencev v teh krajih. Prav škoda, da ogled mesta ni bil bolj pripravljen, saj si nismo mogli ogledati langobardskega muzeja, narodopisni muzej pa sprejema za vstopnino le lire, ki jih pa mi po večini nismo imeli. Zato pa smo obiskali Kulturni center beneških Slovencev v Čedadu, ki s knjižnico res omogoča zbiranje Slovencev za skupno delo. Prav v zadnjem času je borba za obstoj med Slovenci še posebej občutna. Prizadevanja za globalno zaščito Slovencev so izredno dobro organizirana, kar je razvidno iz njihovih časopisov: Novi Matajur, Emigrant in Dom. Ni čudno, saj gre za biti ali ne biti. Še pred sedemdesetimi leti je tu živel

(Nadaljevanje na 12. strani)

Viktorju Grudnu v slovo

V sredini meseca julija smo se za vedno poslovili od našega upokojenca Viktorja Grudna. Viktor Gruden je nastopil svojo delovno pot v Alpini leta 1947 in je vsa leta delal v montažnih oddelkih, najprej kot kvalificiran delavec, leta 1961 pa je naredil izpit za visokokvalificiranega delavca in nato opravljal bolj zahtevna dela kot npr. odprava ozkih grl, nazadnje je delal kot kontrolor končnih izdelkov, ko je leta 1969 odšel v pokoj. Od tega časa dalje je doma živel mirno in delavno, dokler ga ni dolgotrajna bolezen priklenila na posteljo.

Nekdanjega delavca Viktorja Grudna bomo ohranili v trajnem spominu.

Žirovski planinci spet na Učki

Tudi žirovski planinci smo počastili naš praznik 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda. Proslavili smo ga tako, da smo organizirali izlet na Učko.

Čeprav vreme ni kaj prida obetalo, se nas je zbralo dvajset. Že ob pol petih smo se odpeljali.

Po dobrih dveh urah vožnje se malo pred Opatijo v Matuljah odcepimo proti Učki. Še enajst

km strme ceste in že smo pri koči na Poklanu, ki ga upravlja planinsko društvo iz Opatije. Tu pustimo kombija, čeprav pelje lepa asfaltna cesta prav pod sam vrh Učke do televizijskega pretvornika, vendar je ta cesta namenjena samo za službena vozila. Mi pa se napotimo po bližnji, lepi gozdni poti in po debeli uri hoje smo na vrhu Učke. Z

razglednega stolpa si ogledujemo pokrajino in raztresene vasi pod nami, pogled pa nam uhaja na drugo stran, kjer se širi neskončno morje.

Kmalu pa smo se odpravili nazaj proti Poklanu, saj so otroci komaj čakali kopanja. Kmalu smo se pri kombiju malo okrepčali in se potem odpeljali proti težko pričakovanemu morju. Ko smo bili pri obali, nikakor nismo mogli dobiti prostora za parkiranje, zato smo se prevažali kar mučne pol ure, da smo našli prostor. V skupinah smo se odpravili proti plažam. Okrepčevalnica s hladnimi pijačami nam je med namakanjem marsikdaj prišla prav. Posebno starejši smo se kar hitro naveličali sedenja na soncu, otroci pa so neprenehoma hodili v vodo in se hladili. Sredi popoldneva smo se odpravili nazaj proti pet in pol kilometrov dolgemu predoru pod Učko.

Za vse je bilo zanimivo, saj je pokrajina na tej strani čisto drugačna kot na drugi strani.

V tunelu so vgrajene telefonske govornice, velike dvorane, kamor se lahko umaknejo vozila v slučaju okvare ali nesreče. Na stropu so vgrajeni veliki ventilatorji, ki zamenjujejo zrak v tunelu.

Potem se peljemo zopet naprej proti Kozini. Tu vidimo na hribu še staroveške trdnjave. Tu je vodila pot mostiščarjev z Ljubljanskega barja do morja. Nadaljevali smo pot preko Črnega kala v Divačo, kjer smo še videli ostanke velike nesreče pred tednom dni. Tu smo se tudi ustavili in se malo okrepčali in nadaljevali pot po avtocesti in še malo lepega makadama in že smo v Žireh.

Silvo Dolinar

(Nadaljevanje z 11. strani)

34.000 Slovencev, leta 1981 le še samo 15.000, sedaj pa nekateri ocenjujejo, da jih je le še 7.000.

Prijazna dekleta so nas popeljala tudi do Slovenskega raziskovalnega inštituta v Čedadu, ki očitno kljub skromnemu napisu kar pridno deluje. Spraševali smo po zanimivostih Čedada. Eden sodelavcev inštituta nam je prizadeto rekel: »Rajši sprašujte po naših beneških dolinah. Čedad ni bil nikoli slovenski, Benečija pa je bila. Toda naše doline se praznijo. Prejšnja desetletja so ljudje odhajali v svet s trebuhom za kruhom v Ameriko in Zahodno Evropo, sedaj se selijo v notranjost države ali celo v Afriko, domačije pa ostajajo prazne.«

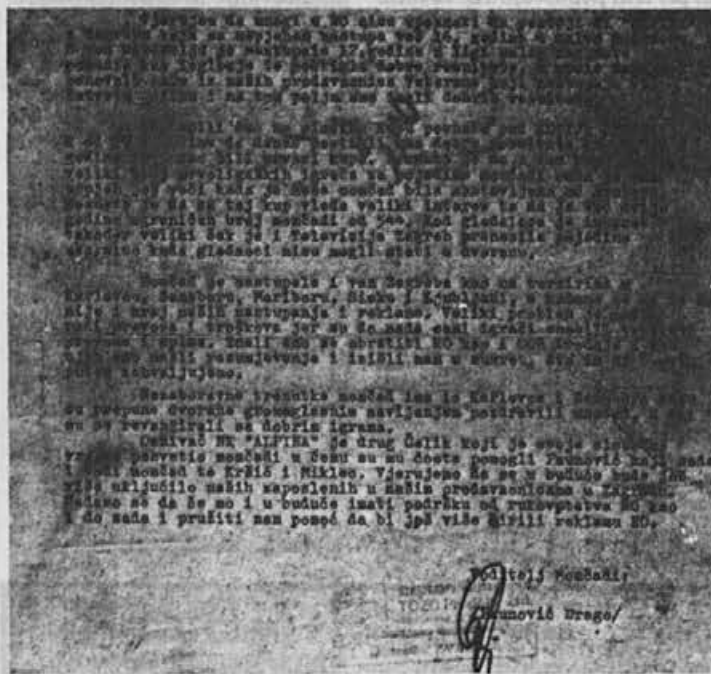
Prav gotovo je prevladujoča romanska kultura, še bolj pa raznorodovalna politika v zadnjih šestdesetih letih storila svo-

je. Slovenec je bil zapostavljen, najbolj napredni izobraženci in kulturni delavci so s težavo netili iskro narodne zavesti, saj je bil pritisk nanje zelo hud. Tudi sedaj ni kaj dosti bolje, čeprav z večinskimi Furlani živijo v miru. Toda Slovenci se zavedajo, da je veliko odvisno tudi od njih samih in njihove sloge. Predvsem vedo, da morajo poskrbeti za svoj ekonomski položaj, da bodo mladi lahko ostali doma v Nadiških dolinah.

Tako smo se odpeljali iz Slovenske Benečije obogateni z mnogimi spoznanji, tisti pa, ki so imeli srečo, da so temeljito prizadevnim jugoslovanskim carinikom utajili kakšno malenkost, pa se bodo morda ob prijetno dišeči kavi spomnili prijetne pojoče govornice Slovencev v Italiji, ki se borijo za svoj obstoj pošteno in predvsem z delom in kulturo.

Nejko Podobnik

Uspešna ekipa Alpine

Uspešna ekipa Alpine v Zagrebu

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Vrtaš v sebi in iščeš tisto pravo

Konrad Peternelj v svojem ateljeju

O tem, da sta na zadnjem salonu likovnih umetnikov v Trebnjem Konrad Peternelj in naš nekdanji delavec Jože Peternelj prejela veliki častni diplomi za visoko oceno njunih del, smo že poročali. Zato smo ju obiskali.

»Vedno bolj razmišljam in iščem motiviko. Razmišljam o starih drevesih, o cikličnih slikah, o raznih tehnikah, na primer o jedkanicah.«

Prav gotovo je v tem Konradovem razmišljanju vidna ustvarjalna slikarska zrelost in iskrenost ustvarjalca, ki skuša

z izbranim motivom in najustreznejšo tehniko izraziti tisti najgloblji odnos do sveta in svojega slikarskega snovanja. Ob tem pa se moramo zavedati, da Konrad slika le v prostem času, da so njegove slike že vnaprej razgrajljene... Prav to, da ni podlegel komercialnosti, temveč, da išče svoj izraz, je največ vredno. To so zanesljivo začutili tudi strokovnjaki in kritiki, saj Konrad kar pogosto razstavlja in to v uveljavljenih galerijah in razstavah po svetu.

Zadnje priznanje, ki ni edino, je tudi za Konrada

spodbuda, saj se zaveda, da je slikarjev veliko.

»Na razpis za razstavo v Trebnjem je prišlo kar blizu 900 del. Od tega so jih razstavili manj kot deset odstotkov, kar pomeni, da je selekcija strahovita. Moram reči, da sem se tega zavedel že pred razstavo; torej je bilo treba naslikati res nekaj kakovostnega. V taki konkurenci priti med šest najboljših sigurno pomeni uspeh.«

Taka so razmišljanja Konrada Peternelja, ki je med žirovskimi samouki najbolj raznolik v tehnikah, saj dela slike na platnu, največ na pleksi steklu, grafike, barvne grafike, sedaj pa, kot rečeno, razmišlja še o jedkanici, ki je za njegov način dela baje dokaj ustrezna tehnika.

Jože Peternelj-Mausar

JOŽE PETERNELJ-MAUSAR je drugi Žirovec, ki je dobil to veliko priznanje. Kaj to pravzaprav pomeni za žirovske slikarje in Žiri same, si lahko mislimo; zanesljivo nista dobila priznanj samo zato, ker sta iz Žirov... No, pa šalo na stran.

»Zanimivo je,« pripoveduje Jože Peternelj, »isti kritiki, ki so nas nekdaj ocenjevali slabo, nas se-

daj hvalijo. Ali smo napredovali mi ali pa kritiki v svojem razmišljanju. Sicer pa še vedno čakam, da bom ustvaril »tisto pravo,« naj bo to po motiviki, kompoziciji ali barvitosti. Vrtaš v sebi in iščeš tisti bogatejši izraz. Kot kažejo kritike mojih del, se mi dozdeva, da mi leži motivika iz polpreteklega dobe, z vaškimi posebnostmi in čudaki, vse skupaj prepleteno z veselo noto. Mislim, da ima to človek v sebi in da si podzavestno podaja roko z zavestnim ustvarjalnim ravnanjem!«

To so misli Mausarja, kot ga poznamo Žirovci in svet. Prav gotovo je nanj vplival svojstven osebnostni razvoj, saj je iz kmečkega fanta postal industrijski delavec, zatem mojster, šele potem slikar, v zadnjih letih pa samostojni umetnik in pisec knjig, saj po svojem drugem uspešnem knjižnem delu pripravlja za izdajo že tretjo knjigo.

»Tudi delo v Alpini je vplivalo na moj odnos do sveta in s tem na dojemanje umetnosti. Torej se to zrcali tudi v mojem sedanjem delu,« je poln načrtov zaključil Jože.

OBEMA ŠE ENKRAT ČESTITAMO IN ŽELIMO VELIKO USTVARJALNEGA NAVDIHA.

Nejko Podobnik

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodno, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukančič, Tatjana Mohorič, Helena Kavčič, Marjan Pišljari, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Groselj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Počitniški utrinki. . .

Nekaj počitniških razglednic: Silvo Dolinar se je osvežil pri točilni mizi v slaščičarni in potem odšel v planine

Rajko Kosmač pa je s kolegi pokramljal na terasi. Odšel je na izlet v Moščeniško Drago in se sprehodil po naših planinah

26. avgusta bo na Breznici spet motokros. Letos bodo tu vozili kar v štirih kategorijah, to je 80 ccm, 125 ccm, 250 ccm in prvič tudi do 500 ccm, kar bo seveda za Žiri in okolico še posebno zanimivo in atraktivno. Naj povem še to, da gre v tem primeru šele za drugo dirko v tej kategoriji v Jugoslaviji, kar nedvomno pomeni tudi posebno priznanje progi na Breznici in tudi organizatorjem. Foto: M. Pišljar

Kako gospodarstvo v občini

Po obravnavi programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno utrditev gospodarstva na sejah zborov Republiške skupščine ob koncu maja letos, je tudi Izvršni svet Skupščine občine Škofja Loka pripravil program na občinski ravni, ki bo po fazah uresničeval razbremenitve gospodarstva v tem in naslednjih letih.

Predvideni zaostreni pogoji gospodarjenja bodo dejansko zelo okrnili akumulativno razvojne sposobnosti škofjeloškega gospodarstva na eni strani, na drugi pa bo inflacija vplivala na zmanjšanje dejanskega obsega sredstev za OD, skupne in splošne porabe, tako da bodo socialni problemi še izrazitejši.

Pri izvajanju programov s področja družbene dejavnosti moramo, zaradi omejenih sredstev upoštevati tako dolgoročno omejevanje porabe družbenih sredstev, kot tudi iskati kratkoročne, enoletne rešitve.

Za izvajanje selektivne politike zmanjševanja obveznosti gospodarstva v občini, morajo SIS:

- znižati prispevke za varstvo okolja,
- znižati prispevek za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč iz čistega dohodka,
- znižati prispevek za stanovanjsko gradnjo iz čistega dohodka,
- preveriti organiziranost in racionalizirati stroške.

Za realizacijo postavljenih nalog smo na SIS za varstvo pred požarom Škofja Loka, Samoupravni stanovanjski skupnosti Škofja Loka in na Enoti za urejanje stavbnih zemljišč pripravili predlog znižanja obveznosti v letu 1984.

Prispevek za Občinsko skupnost za varstvo pred požarom se plačuje iz dohodka po prispevni stopnji 0,30 % po osnovi bruto osebnega dohodka. Ker pričakujemo 45 % višje prispevke kot v letu 1983, bi ob 10 % znižanju obveznosti gospodarstva to pomenilo prihranek v višini 2.047.000,— din. Pri pregledu mesečne dinamike priliva sredstev prejšnjih let, bi ukinitve prispevne stopnje v mesecu novembru že zagotovila gospodarstvu 10 % prihranek sredstev iz tega naslova. Tako znižan dotok sredstev ne ogroža sprejetega finančnega načrta skupnosti za leto 1984, saj preostanejo še minimalne pozitivne razlike, ki se bodo namenile za podražitve materialov pri gradnji Centralnega gasilskega doma na Trati.

Samoupravna stanovanjska skupnost Škofja Loka združuje sredstva vzajemnosti, ki se plačujejo iz čistega dohodka v višini 1 % od osnove BOD in so odmerjena za:

- dodeljevanje posojil delavcem za gradnjo in nakup stanovanj v občini,
- namene prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v občini,
- druge namene vzajemnih reševanj stanovanjskih vprašanj v občini.

Znižanje prispevka združenih sredstev za 10 %, bi ob upoštevanju valoriziranih prihodkov predstavljalo 7.211.000,— din.

Po planu časovnega priliva sredstev vzajemnosti za leto 1984 predvidevamo na osnovi gibanj iz preteklih let, da bo priliv okoli 7.211.000,— din v mesecu novembru, zato je skupščini Samoupravne stanovanjske skupnosti predlagano, da se za mesec november 1984 ne obračunavajo in plačajo obveznosti iz prispevne stopnje za sredstva vzajemnosti, ki se združujejo pri SSS Škofja Loka.

Seveda pa na drugi strani to pomeni, da se bomo odpovedali gradnji oziroma nakupu okrog treh dvosobnih stanovanj, oziroma približno 10 prosilcem ne bo mogoče odobriti dolgoročnih posojil za nakup etažnih stanovanj v blokih ali za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Istočasno priporočamo OZD in DS, da v letu 1984 znižajo prispevne stopnje za stanovanjska sredstva za 10 %, ki jih združujejo za lastne potrebe (4,50 % osnova BOD).

Prispevek iz čistega dohodka za opremljanje stavbnih zemljišč se zbira po 1,30 % prispevni stopnji po osnovi BOD. Obveznost plačujejo podpisniki ob sprejemu zaključnega računa za preteklo leto. Iz tega naslova je predvideno 30 % znižanje obveznosti, kar bi za leto 1984 predstavljalo cca. 25.000.000,— din. Ker se sredstva za urejanje stavbnih zemljišč uporabljajo za financiranje izgradnje sekundarnih komunalnih vodov in naprav individualne rabe za potrebe družbeno usmerjene stanovanjske gradnje, bo prišlo do zastoja pri pridobivanju in urejanju stavbnih zemljišč. Posledice so dalekosežne, saj bo zaradi zmanjšane možnosti izpolnjevanja programa družbeno usmerjene gradnje pomenilo večji pritisk na gradnjo individualnih neusmerjenih stanovanjskih hiš, izven področij, določenih z urbanističnimi dokumenti.

Prispevna stopnja za urejanje stavbnih zemljišč se zniža v letu 1984 od 1,30 % na 0,91 % in se združuje iz čistega dohodka ob zaključnem računu.

Gradivo predlagano vsebinsko bodo obravnavali in sprejemali zbori odgovarjajočih skupščin v jesenskih mesecih.